

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Dato: 19. december 2006
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2005-749-0084
Dok.: MDT40505

UDKAST

Lovforslag om ændring af retsplejeloven

(Forbud mod mobiltelefoner m.v. i retslokaler og ophævelse af regler om rettergangsboeder)

§ A

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1001 af 5. oktober 2006, foretages følgende ændringer:

1. I § 32, stk. 1, indsættes efter 1. pkt.:

”Det er endvidere forbudt under retsmøder at transmittere tekst, medmindre retten undtagelsesvis tillader dette.”

2. I § 32, stk. 1, 4. pkt., som bliver 5. pkt., indsættes efter ”afgørelse”: ”efter 1. og 4. pkt.”.

3. I § 32 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

”Stk. 3. Retten kan på ethvert tidspunkt forbyde, at apparater, der kan optage eller transmittere billeder, lyd eller tekst, medbringes eller anbringes i lokaler, hvor der afholdes retsmøder.”

Stk. 3-4 bliver herefter stk. 4-5.

4. I § 32 b, stk. 1, ændres ”§ 32, stk. 1, 1. og 2. pkt.” til: ”§ 32, stk. 1, 1. og 3. pkt.” og ”§ 32, stk. 1, 3. pkt.” til: ”§ 32, stk. 1, 4. pkt., og stk. 3”.

5. I § 151, stk. 1, 4. pkt., indsættes efter ”§§ 32, stk. 1”: ”og 3”.

6. I § 151, stk. 2, udgår ”og kan endvidere ved en kendelse, der afsiges straks, pålægge straf af bøder”, og stk. 3 ophæves.

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

7. Overskriften til fjerde bog, ottende afsnit, affattes således:

”Ottende afsnit. Sagsomkostninger m.v. i straffesager”.

8. Overskriften til kapitel 92 affattes således:

”Offentlig omtale m.v. af straffesager”.

9. §§ 1015 og 1016 ophæves.

§ B

Loven træder i kraft den 1. juli 2007.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at indføre en udtrykkelig regel i retsplejeloven, som giver retten mulighed for at forbyde, at der medbringes mobiltelefoner mv. i lokaler, hvor der afholdes retsmøder, samt at udvide det gældende forbud mod at transmittere billeder og lyd fra retsmøder til også at omfatte transmission af tekst (f.eks. sms-beskeder).

Denne del af lovforslaget bygger på anbefalingerne i rapporten ”Ulovlig mobiltelefoni mv. i rets-
sale”, som er afgivet af en arbejdsgruppe nedsat af Domstolsstyrelsen.

Med lovforslaget foreslås det endvidere at ophæve de tilbageværende regler i retsplejeloven om rettergangsbøder, dvs. retsplejelovens § 151, stk. 2, og § 1015 om rettergangsbøder for henholdsvis fornærmelser mod retten mv. og skødesløs eller forsømmelig adfærd hos forsvarere mv.

2. Adgang til at forbyde mobiltelefoner mv. i retslokaler

2.1. Gældende ret

Det grundlæggende princip om offentlighed i retsplejen er bl.a. fastslået i retsplejelovens § 28 a, stk. 1, hvorefter retsmøder er offentlige, medmindre andet er bestemt ved lov eller i medfør af lov.

Efter retsplejelovens § 32, stk. 1, er det forbudt under retsmøder at optage eller transmittere billeder og lyd, medmindre retten undtagelsesvis tillader det, ligesom det er forbudt at offentliggøre billeder og lyd, som er optaget i strid hermed. Transmission af tekst, f.eks. sms-beskeder, der kan sendes via en mobiltelefon, er derimod ikke omfattet af bestemmelsen. Personer, der afgiver forklaring under et retsmøde, skal gøres bekendt med, at der optages billeder og lyd, hvis retten undtagelsesvis har givet tilladelse til det, jf. retsplejelovens § 32, stk. 2.

Billedoptagelse i rettens bygninger er forbudt, medmindre rettens præsident eller den dommer, der varetager rettens administration, giver tilladelse dertil, jf. § 32, stk. 3. Endvidere er billedoptagelse uden for rettens bygninger af sigtede, tiltalte og vidner, der er på vej til eller fra et retsmøde i en straffesag, forbudt, medmindre den pågældende har samtykket i optagelsen, jf. § 32, stk. 4.

Efter retsplejelovens § 151, stk. 1, kan rettens formand beslutte, at personer, som overtræder forbudet i retsplejelovens § 32, stk. 1, udvises af retssalen. Overtrædelse af § 32, stk. 1, kan endvidere straffes med bøde, jf. § 32 b, stk. 1.

Mobiltelefoner og andet teknisk udstyr kan som udgangspunkt medtages til retsmøder, så længe udstyret ikke anvendes f.eks. i strid med retsplejelovens § 32 eller til støjende eller anden utilbørlig adfærd, der forstyrrer rettens forhandlinger, jf. § 151. Retsplejeloven indeholder ikke en udtrykkelig hjemmel til, at retten kan forbyde de tilstedeværende under et retsmøde at medbringe mobiltelefoner eller andet teknisk udstyr, som kan optage eller transmittere billeder og lyd. Der er dog i dag ved de fleste retter ud fra ordensmæssige hensyn opsat skilte ved retssalene, som markerer, at det ikke er tilladt at anvende mobiltelefoner i retssalen, og det er også i praksis sket, at en retsformand har nedlagt forbud mod, at mobiltelefoner medbringes i retssalen.

Herudover har der i visse – typisk rockerrelaterede – straffesager været nedlagt et generelt forbud mod at medbringe mobiltelefoner mv., således at tilhørere er blevet visiteret af politiet, bl.a. ved brug af metaldetektorer, inden de fik adgang til retssalen. Dette er sket i medfør af politilovens § 4, stk. 2, hvorefter politiet kan etablere adgangskontrol til et bestemt område, når dette er nødvendigt for at forebygge fare for forstyrrelse af den offentlige orden samt fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed. Politiet kan i medfør af denne bestemmelse efter en konkret vurdering betinge adgangen til et bestemt område af, at der ikke medbringes genstande, som kan udgøre en fare for sikkerheden.

2.2. Lovforslagets udformning

Justitsministeriet anmodede i efteråret 2004 Domstolsstyrelsen om i samarbejde med Rigsadvokaten at vurdere de problemer, der relaterer sig til ulovlig brug af mobiltelefoner under og i forbindelse med retssager. Domstolsstyrelsen nedsatte herefter en arbejdsgruppe med repræsentanter fra politiet, anklagemyndigheden og domstolene, der har afgivet rapporten ”Ulovlig mobiltelefoni mv. i retssale”, som indeholder anbefalinger til, hvordan man kan hindre, at mobiltelefoner og andet teknisk udstyr anvendes ulovligt i forbindelse med retssager.

Arbejdsgruppen har overvejet behovet og mulighederne for at forbyde, at der medbringes mobiltelefoner mv. ved retsmøder, og at der transmitteres tekstbeskeder fra retsmøder (f.eks. sms-beskeder).

Arbejdsgruppen anfører, at mobiltelefoner og andet teknisk udstyr, som kan optage og transmittere billeder, lyd og tekst, kan anvendes til flere ulovlige formål i forbindelse med retsmøder. Som eksempler nævnes situationer, hvor en tilhører ved et retsmøde bruger en mobiltelefon til at transmittere vidneforklaringer i form af billeder, lyd eller tekstbeskeder til personer, som befinder sig uden for retslokalet med henblik på at påvirke efterfølgende vidners forklaringer, eller hvor en mobiltelefon med kamera bruges til at fotografere vidner, som er på vej til eller fra retten, og/eller hvis identitet ønskes hemmeligholdt.

Efter arbejdsgruppens opfattelse knytter problemet sig særligt til straffesager vedrørende organiseret kriminalitet, herunder rockerrelateret kriminalitet, narkotikakriminalitet, bandekriminalitet og terrorvirksomhed. I civile sager, herunder skifte- og fogedsager, vil det formentlig kun sjældent forekomme, at der optages eller transmitteres forklaringer eller tages billeder under et retsmøde af parter eller vidner, da der normalt ikke vil være nogen ”vinding” herved.

Med henblik på at vurdere problemets karakter og omfang har arbejdsgruppen anmodet landsretterne og de præsidentledede byretter om oplysninger om deres konkrete erfaringer med ulovlig brug af mobiltelefoner i forbindelse med retssager. På baggrund af disse oplysninger sammen-

holdt med arbejdsgruppens egne erfaringer, anføres det, at problemet aktuelt vedrører ulovlig optagelse typisk af forklaringer, der afgives under et retsmøde, og ulovlig billedoptagelse i retssale. Retterne har kun i relativt få tilfælde opdaget den ulovlige brug af mobiltelefoner. Retterne har dog generelt påpeget, at dette ikke er ensbetydende med, at der ikke er sket ulovlig brug i et større antal tilfælde, og at man i flere tilfælde har haft mistanke om, at ulovlig brug af mobiltelefoner har fundet sted.

Arbejdsgruppen finder, at ulovlig brug af mobiltelefoner i retssale udgør en trussel mod den sikkerhed og tryghed, som vidner, lægdommere, brugere og ansatte ved domstolene bør nyde, og som er afgørende for et velfungerende og tillidsskabende retssystem.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at antallet af tilfælde, hvor der er konstateret ulovlig brug af mobiltelefoner, ikke er afgørende for, om der bør iværksættes foranstaltninger for at hindre en sådan ulovlig brug, idet en enkeltstående ulovlig handling kan få meget vidtrækkende og alvorlige konsekvenser.

Ulovlig brug af mobiltelefoner mv. under retsmøder vil ofte foregå i det skjulte, og det vil typisk bero på tilfældigheder, om retten eller f.eks. den mødende anklager bliver opmærksom på forholdet. Problemet kan derfor kun løses effektivt ved at sikre, at de tilstedeværende i et retsmøde ikke er i besiddelse af en mobiltelefon mv.

Arbejdsgruppen har i den forbindelse overvejet, om der bør indføres et generelt forbud mod at medbringe mobiltelefoner og andet teknisk udstyr, der kan optage og transmittere billeder, lyd eller tekst i retsmøder. Arbejdsgruppen finder dog ikke, at der er behov herfor, da ulovlig brug af mobiltelefoner som ovenfor nævnt hovedsagelig må anses for knyttet til bestemte typer af straffesager, og et generelt forbud ville derfor være et alvorligt indgreb for mange af rettens brugere, herunder advokater og anklagere.

Arbejdsgruppen foreslår i stedet, at der i retsplejeloven indsættes en udtrykkelig hjemmel til, at retten i forbindelse med retsmøder på ethvert tidspunkt kan beslutte, at teknisk udstyr, herunder mobiltelefoner, der kan optage og transmittere billeder, lyd eller tekst, ikke må medbringes eller anbringes i lokaler, der afholdes retsmøder. Bestemmelsen vil give retten mulighed for at sikre, at forbudet i retsplejelovens § 32, stk. 1, overholdes.

Arbejdsgruppen foreslår endvidere, at det generelle forbud i retsplejelovens § 32, stk. 1, mod at optage og transmittere billeder og lyd fra retsmøder udvides til også at omfatte transmission af tekst. Det bør i alle typer sager være forbudt at transmittere tekst fra retsmøder, da eksempelvis tilhørere via mobiltelefoner eller andet teknisk udstyr ellers – i strid med princippet i retsplejelovens § 182, hvorefter vidner som udgangspunkt ikke må påhøre forklaringer af andre vidner,

syns- og skøns mænd eller parter – kan sende tekstbeskeder, f.eks. sms-beskeder, fra retsmøder om indholdet af vidneforklaringer til vidner, som endnu ikke har afgivet forklaring for retten.

Med henblik på at håndhæve et forbud mod at medbringe mobiltelefoner og andet teknisk udstyr, der kan optage og transmittere billeder, lyd eller tekst, i et retsmøde, anbefaler arbejdsgruppen efter at have overvejet forskellige tekniske løsninger, at der ved retterne anskaffes et antal mobile metaldetektorportaler i lighed med dem, der kendes fra bl.a. sikkerhedskontroller i lufthavne, og at der ved retterne ansættes personale med den fornødne uddannelse til at kunne betjene dette udstyr. Arbejdsgruppen peger i den forbindelse på, at anvendelse af metaldetektorer må anses for at være den eneste måde, hvorpå det effektivt kan sikres, at et af retten nedlagt forbud mod at medbringe mobiltelefoner mv. i retssalen overholdes.

Arbejdsgruppen anfører i forlængelse heraf, at der er behov for at etablere en vagtmandsordning ved retterne. Det anbefales således, at der ved de enkelte retter ansættes en medarbejder, der kan betjene de nævnte metaldetektorerportaler og udføre sikkerhedscheck af personer i sager, hvor det skønnes nødvendigt, herunder sager, hvor retten har besluttet, at der ikke må medbringes mobiltelefoner mv. i retsmødet. En sådan medarbejder vil desuden kunne være til stede ved retsmøder, hvor dommeren vurderer, at der er et særligt behov for uniformeret personale, og vedkommende vil kunne drage omsorg for, at vidner ikke generes, sikre at rettens ordensreglement overholdes, være kontaktperson til politiet i sager, hvor der f.eks. skal ske bevogtning af den tiltalte eller andre, og i det hele taget bidrage til, at retssager afvikles på betryggende vis.

Justitsministeriet kan tilslutte sig arbejdsgruppens synspunkter og anbefalinger og er enig i, at der i retsplejeloven bør indsættes en udtrykkelig hjemmel til, at retten i forbindelse med en konkret retssag kan forbyde, at der medbringes mobiltelefoner og andet teknisk udstyr, der kan optage og transmittere billeder, lyd eller tekst, i lokaler, hvor der afholdes retsmøder. Justitsministeriet foreslår, at en sådan regel indsættes som et nyt stk. 3 i retsplejelovens § 32, der i dag omhandler forbud mod under retsmøder at optage og transmittere billeder og lyd.

Justitsministeriet kan endvidere tilslutte sig forslaget om, at retsplejelovens § 32, stk. 1, suppleres med et forbud mod at transmittere tekst (f.eks. sms-beskeder) fra retsmøder. Da forbudet til dels er begrundet i ordensmæssige hensyn og for i praksis at sikre en enkel håndhævelse af forbudet, er Justitsministeriet også enig i, at der bør være tale om et generelt forbud mod transmission af tekst, dvs. uanset tekstbeskedens indhold.

Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, og der henvises til lovforslagets § A, nr. 1-5 (forslag til retsplejelovens § 32, stk. 1 og 3, § 32 b, stk. 1, og § 151, stk. 1), og bemærkningerne hertil.

Det tilføjes, at der i forbindelse med finanslovsforhandlingerne for 2007 er afsat midler til brug for indkøb af metaldetektorportaler og ansættelse af retsbetjente ved retterne. Domstolsstyrelsen har i den forbindelse oplyst, at der fra 2007 løbende vil blive indkøbt mobile metaldetektorportaler til brug for retterne i takt med gennemførelsen af domstolsreformen og indretningen af de nye retsbygninger. Endvidere vil der i nødvendigt omfang blive ansat et antal retsbetjente, som bl.a. vil skulle betjene de nye metaldetektorportaler.

3. Ophævelse af reglerne om rettergangsbøder

3.1. Gældende ret

Retsplejeloven indeholder i dag alene regler om rettergangsbøder i § 151, stk. 2, som finder anvendelse i både civile sager og straffesager, samt i § 1015, som alene finder anvendelse i straffesager. For begge bestemmelser gælder, at de giver retten hjemmel til i visse situationer at idømme en person straf i form af bøde (med mulighed for fastsættelse af forvandlingsstraf), uden at der forinden er rejst tiltale af anklagemyndigheden, og uden at den pågældende har krav på at udtale sig, før afgørelsen træffes.

Retsplejelovens § 151 har til formål at sikre, at retsmøder foregår i ro og orden og med fornøden værdighed. Bestemmelsen giver rettens formand en række beføjelser til at lede retsmødet, herunder afbryde eller tilrettevise parter, vidner og andre, der fremsætter upassende eller utilbørlige personlige angreb. Retten kan endvidere fratage en part ordet og udvise personer fra retssalen, hvis de vedbliver hermed trods rettens tilrettevisning. Rettens udøvelse af beføjelserne i retsplejelovens § 151 betegnes også som ”rettergangspolitiet”.

Af retsplejelovens § 151, stk. 2, fremgår, at for fornærmelser mod retten eller nogen af de i retten mødende, for uorden, hvorved forhandlingerne forstyrres, samt for ulydighed mod formandens befalinger, kan rettens formand lade vedkommende fjerne fra retslokalet og kan endvidere ved kendelse, der afsiges straks, pålægge straf af bøder. Bestemmelsen finder både anvendelse i civile sager (herunder skifte- og fogedsager) og i straffesager.

Straffe, som pålægges i medfør af retsplejelovens § 151, stk. 2, medfører ingen indskrænkninger i adgangen til at drage den skyldige til ansvar efter straffelovens almindelige regler, jf. § 151, stk. 3, f.eks. efter omstændighederne straffelovens § 121 om fornærmelser mv. mod offentlige ansatte.

Af retsplejelovens § 1015, stk. 1, fremgår, at når en offentlig anklager, som får vederlag for den enkelte sag, eller en forsvarer eller rettergangsfuldmægtig for en privat sagsøger gør sig skyldig i

skødesløs eller forsømmelig adfærd i sagen, kan den pågældende ved dommen eller efter omstændighederne ved kendelse pålægges bøde. Kendelsen kan afsiges straks.

Efter retsplejelovens § 1015, stk. 2, kan de nævnte personer for andre pligtovertrædelser under sagen på lignende måde straffes, når sagen findes klar og højere straf end bøder ikke findes at være forskyldt. Det er antaget i retspraksis, at bestemmelsen alene er af processuel karakter og ikke indeholder en selvstændig straffehjemmel. Bestemmelsen indeholder således kun hjemmel for retten til på samme måde som efter § 1015, stk. 1, straks at pålægge en rettergangsbøde for en pligtovertrædelse, der ifølge særlig hjemmel er strafbar.

Retsplejelovens § 1016 indeholder kæreregler mv. for afgørelser om straf, som træffes i medfør af retsplejelovens § 1015.

Indtil den 1. juli 2005 fandtes der endvidere i retsplejelovens kapitel 30 om sagsomkostninger i civile sager hjemmel til at pålægge rettergangsbøder for urimelige sagsanlæg mv. Disse bestemmelser (dengang retsplejelovens §§ 324-327) blev ophævet ved lov nr. 554 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejelovent og forskellige andre love (Sagsomkostninger, retshjælp og fri proces). Lovændringen bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III.

3.2. Lovforslagets udformning

Reglerne om rettergangsbøder giver som nævnt ovenfor mulighed for straks at idømme bødestraf, uden at der forinden er rejst tiltale af anklagemyndigheden, og uden at den pågældende har krav på at udtale sig før afgørelsen.

Retsplejerådet anfører som en del af begrundelsen for at foreslå reglerne om rettergangsbøder for urimelige sagsanlæg mv. i civile sager ophævet, at rådet generelt finder det betænkeligt, at egentlig straf pålægges umiddelbart ved dom, uden at der foreligger en anklage, og uden at den pågældende har krav på at udtale sig om spørgsmålet, før afgørelsen træffes, jf. betænkning 1436/2004, side 492, og betænkning nr. 1401/2001 om reform af den civile retspleje I, side 283. Retsplejerådet anfører endvidere, at de samme generelle betænkeligheder gør sig gældende med hensyn til straf efter retsplejelovens § 151, stk. 2, og § 1015.

Efter det, der er oplyst for Justitsministeriet, anvendes reglerne om rettergangsbøder i retsplejelovens § 151, stk. 2, og § 1015 i dag i praksis i meget begrænset omfang.

I Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 15. december 2005 (sagen *Kyprianou mod Cypren*, sagsnr. 73797/01) fastslog domstolen, at en cypriotisk domstol, som i forbindelse med en straffesag havde idømt den tiltaltes forsvarsadvokat en straf på fem dages fængsel for at have udvist foragt for retten, ikke opfyldte kravet om upartiskhed efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventionens artikel 6. Menneskerettighedsdomstolen lagde bl.a. vægt på, at de samme dommere, som havde været mål for den af forsvarsadvokaten udviste foragt, havde rejst tiltale, taget stilling til skyldspørgsmålet og pålagt forsvarsadvokaten en straf. Menneskerettighedsdomstolen fastslog, at en sådan sammenblanding af rollerne som forurettet, vidne, anklager og dommer i sig selv gav anledning til en objektiv begrundet frygt for, at den cypriotiske domstol ikke var upartisk, og at sagen var behandlet i strid med princippet om, at ingen skal være dommer i sin egen sag.

På denne baggrund finder Justitsministeriet, at de to tilbageværende bestemmelser om rettergangs bøder i retsplejelovens § 151, stk. 2, og § 1015 bør ophæves.

Formålet med retsplejelovens § 151, stk. 2, er som nævnt ovenfor navnlig at sikre den fornødne ro og orden under afholdelse af retsmøder og at værne om rettens autoritet. Efter Justitsministeriets opfattelse vil disse hensyn fuldt ud kunne varetages ved rettens almindelige retsledelse i retsmøder og ved muligheden for ligesom i dag at fjerne personer, som ikke følger rettens henstillinger mv. Efter omstændighederne vil fornærmelse mv. af retten endvidere kunne strafforfølges efter straffelovens § 121. Justitsministeriet finder på denne baggrund heller ikke behov eller grundlag for at ændre retsplejelovens § 151, stk. 2, om rettergangs bøder til en sædvanlig straffebestemmelse, hvor retten i givet fald skulle foretage politianmeldelse, hvorefter anklagemyndigheden skulle tage stilling til tiltalspørgsmålet, og sagen i givet fald på et senere tidspunkt skulle behandles ved domstolene på samme måde som alle andre straffesager.

De forhold, der er nævnt i retsplejelovens § 1015, vil fremover i givet fald skulle vurderes dels af anklagemyndigheden, som har beskikket den pågældende anklager til den enkelte sag, dels i medfør af reglerne om disciplinærsager for advokater, jf. retsplejelovens kapitel 15 b. Endvidere vil straffelovens regler om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv mv. efter omstændighederne kunne anvendes.

Der henvises til lovforslagets § A, nr. 6 og 9 (forslag til retsplejelovens § 151, stk. 2 og 3, og §§ 1015 og 1016), og bemærkningerne hertil.

4. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

[...]

5. Høring

Et udkast til lovforslaget har været sendt til høring hos:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Aalborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandsförening, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Politidirektøren i København, Politimesterforeningen, Politiforbundet i Danmark, Foreningen af offentlige Anklagere, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Dansk Retspolitisk Forening, Institut for Menneskerettigheder, Dansk Journalistforbund, Danske Dagblades Forening, DR, TV2, Sammenslutningen af lokale radio- og tv-stationer i Danmark, Dansk Fagpresse, Dansk Magasinpresses Udgiiverforening og Foreningen af danske lokale ugeaviser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I bilag 1 til lovforslaget er de foreslåede bestemmelser sammenholdt med de gældende regler.

Til § A

Til nr. 1 (§ 32, stk. 1)

Det foreslås, at der i retsplejelovens § 32, stk. 1, som et nyt 2. pkt. indsættes et generelt forbud mod at transmittere tekst under retsmøder. Forbudet gælder både retsmøder i straffesager og i civile sager (herunder skifte- og fogedsager). Formålet med reglen er navnlig at hindre, at personer, som er til stede under et retsmøde, sender oplysninger om, hvad der forklares eller dokumenteres under et retsmøde via elektroniske tekstbeskeder til personer, som befinder sig uden for retslokalet, f.eks. vidner som endnu ikke er blevet afhørt. Forbudet omfatter alle former for tekstbeskeder uanset deres indhold, som transmitteres ved hjælp af teknisk udstyr, herunder sms-beskeder, som sendes fra en mobiltelefon, pc eller lignende.

Som efter det gældende forbud mod at optage eller transmittere billeder og lyd under retsmøder, jf. retsplejelovens § 32, stk. 1, kan retten undtagelsesvis give tilladelse til, at der sendes tekstbeskeder fra et retsmøde. Rettens afgørelse træffes ved beslutning, jf. forslaget til retsplejelovens § 32, stk. 1, 5. pkt. (lovforslagets § A, nr. 2, og bemærkningerne hertil).

Overtrædelser af bestemmelsen kan straffes med bøde, jf. forslaget til retsplejelovens § 32 b, stk. 1 (lovforslagets § A, nr. 4, og bemærkningerne hertil).

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 32, stk. 1, 5. pkt.)

Det foreslås, at rettens eventuelle afgørelse efter det foreslåede 2. pkt. i retsplejelovens § 32, stk. 1 (lovforslagets § A, nr. 1), om, hvorvidt der må transmitteres tekst under retsmøder, træffes ved beslutning. Rettens beslutning kan kæres efter retsplejelovens almindelige regler.

Afgørelser vedrørende adgangen til at optage eller transmittere billeder og lyd samt afgørelser vedrørende offentlig gengivelse af billeder og lyd, der er optaget under et retsmøde, jf. retsplejelovens § 32, stk. 1, 1. og 3. pkt. (som bliver 4. pkt.) – hvor der bl.a. kan være et hensyn til massemedier mv. – skal som hidtil træffes ved kendelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 (§ 32, stk. 3)

Den foreslåede bestemmelse giver retten hjemmel til i relation til en konkret sag at bestemme, at teknisk udstyr, der kan optage eller transmittere billeder, lyd eller tekst, ikke må medbringes eller anbringes i lokaler, hvori der afholdes retsmøde. Forbudet vil således f.eks. omfatte mobiltelefoner, kameraer, mp3-afspillere og pc'er.

Retten kan træffe en sådan afgørelse både af egen drift eller efter begæring, f.eks. fra anklagemyndigheden, og afgørelsen kan træffes både inden retsmødets start og under retsmødet. Bestemmelsen kan bl.a. anvendes i sager, hvor retten ud fra sagens karakter og omstændighederne i øvrigt finder, at der er fare for, at mobiltelefoner eller andet teknisk udstyr, som medbringes under retsmødet, vil blive anvendt i strid med forbudet i retsplejelovens § 32, stk. 1 (jf. herved også lovforslagets § A, nr. 1), eller i øvrigt vil blive anvendt på en måde, der forstyrrer eller generer retsmødet. Rettens afgørelse træffes ved beslutning, der kan kæres efter retsplejelovens almindelige regler.

Bestemmelsen angår forbud mod at medbringe mobiltelefoner mv. i lokaler, hvor der afholdes retsmøder. Der ses derimod ikke at være et praktisk behov for at kunne forbyde, at mobiltelefoner mv. medbringes i tilfælde, hvor retten sættes uden for rettens lokaler, f.eks. når retten foretager en besigtigelse, da der i disse tilfælde normalt f.eks. ikke sker afhøring af vidner.

Det ville i sådanne tilfælde også kunne være vanskeligt at håndhæve et sådant forbud, mens der i forbindelse med adgangen til et retslokale f.eks. kan ske kontrol ved brug af metaldetektorportaler. Det bemærkes i øvrigt, at forbudet i § 32, stk. 1, mod at optage og transmittere billeder, lyd og tekst (jf. herved også lovforslagets § A, nr. 1) også gælder for sådanne retsmøder.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4 (§ 32 b, stk. 1)

Det foreslås, at en overtrædelse af det foreslåede forbud i retsplejelovens § 32, stk. 1, 2. pkt. (lovforslagets § A, nr. 1), og rettens forbud i medfør af forslaget til § 32, stk. 3 (lovforslagets § A, nr. 3), kan straffes med bøde på samme måde som overtrædelser af de gældende forbud i § 32, stk. 1.

Til nr. 5 (§ 151, stk. 1, 4. pkt.)

Det foreslås, at retsplejelovens § 151, stk. 1 og 4, om henholdsvis rettens beføjelser til at udvise personer fra retssalen og politiets pligt til at yde retten bistand også finder anvendelse ved overtrædelser af rettens forbud i medfør af den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 32, stk. 3 (lovforslagets § A, nr. 3). Dette svarer til, hvad der gælder for overtrædelser af forbudene i retsplejelovens § 32, stk. 1 (jf. herved også lovforslagets § A, nr. 1).

Til nr. 6 (§ 151, stk. 2 og 3)

Det foreslås, at reglen om rettergangsbøder i retsplejelovens § 151, stk. 2, ophæves. Fremover vil retsplejelovens § 151, stk. 2, således alene give retten hjemmel til at lade personer fjerne fra retslokalet i de tilfælde, som anføres i bestemmelsen, f.eks. hvis en person undlader at følge rettens henstillinger. Dette vil som hidtil kunne ske med bistand fra politiet, jf. retsplejelovens § 151, stk. 4 (som bliver stk. 3). Endvidere kan rettens formand afbryde eller tilrettevise personer, som fremsætter upassende eller fornærmende udtalelser, samt fratage vedkommende ordet, hvis rettens henstillinger ikke følges, jf. retsplejelovens § 151, stk. 1 (som på dette punkt ikke ændres).

Den foreslåede ophævelse af retsplejelovens § 151, stk. 3, er en konsekvens af forslaget om at ophæve reglen om rettergangsbøder i retsplejelovens § 151, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7 (overskriften til fjerde bog, ottende afsnit)

Det foreslås at ændre overskriften til retsplejelovens fjerde bog, ottende afsnit, fra "Sagsomkostninger og rettergangsbøder i straffesager" til "Sagsomkostninger m.v. i straffesager" som en følge af, at reglerne om rettergangsbøder i §§ 1015-1016 foreslås ophævet, jf. lovforslagets § A, nr. 9.

Til nr. 8 (overskriften til kapitel 92)

Det foreslås at ændre overskriften til retsplejelovens kapitel 92 fra ”Rettergangsbøder m.m.” til ”Offentlig omtale m.v. af straffesager” som en følge af, at reglerne om rettergangsbøder i kapitel 92 foreslås ophævet, jf. lovforslagets § A, nr. 9.

Til nr. 9 (§ 1015 og 1016)

Det foreslås at ophæve retsplejelovens § 1015 om rettergangsbøder og som konsekvens heraf også at ophæve retsplejelovens § 1016, der indeholder regler om appel af afgørelser efter § 1015.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § B

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2007.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1001 af 5. oktober 2006, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 32. Det er forbudt under retsmøder at optage eller transmittere billeder og lyd, medmindre retten undtagelsesvis tillader dette. Offentliggørelse af billeder og lyd, der er optaget i strid hermed, er forbudt. Retten kan i øvrigt på ethvert tidspunkt under sagen forbyde offentlig gengivelse af billeder og lyd, der er optaget under et retsmøde. Rettens afgørelse træffes ved kendelse.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Personer, der afgiver forklaring under retsmødet, skal gøres bekendt med, at der optages billeder og lyd.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Billedoptagelse i rettens bygninger er forbudt, medmindre rettens præsident (på Bornholm dommeren) giver tilladelse dertil.</p> <p>Stk. 1, 2.-4. pkt., finder tilsvarende anvendelse.</p>	<p>1. I § 32, <i>stk. 1</i>, indsættes efter 1. pkt.:</p> <p>”Det er endvidere forbudt under retsmøder at transmittere tekst, medmindre retten undtagelsesvis tillader dette.”</p> <p>2. I § 32, <i>stk. 1, 4. pkt.</i>, som bliver 5. pkt., indsættes efter ”afgørelse”: ”efter 1. og 4. pkt.”.</p> <p>3. I § 32 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:</p> <p>”<i>Stk. 3.</i> Retten kan på ethvert tidspunkt forby-</p>

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
<p>se.</p> <p><i>Stk. 4</i> Billedoptagelse uden for rettens bygninger af sigtede, tiltalte og vidner, der er på vej til eller fra retsmøde i en straffesag, er forbudt, medmindre den pågældende har samtykket i optagelsen. Stk. 1, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.</p>	<p>de, at apparater, der kan optage eller transmittere billeder, lyd eller tekst, medbringes eller anbringes i lokaler, hvor der afholdes retsmøder.”</p> <p>Stk. 3-4 bliver herefter stk. 4-5.</p>
<p>§ 32 b. Overtrædelse af § 29 d, § 29 e, 2. pkt., og § 32, stk. 1, 1. og 2. pkt., og stk. 3 og 4, eller af rettens forbud efter § 30, § 31 b, 1. pkt., § 32, stk. 1, 3. pkt., og § 32 a straffes med bøde.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Overtrædelse af et forbud efter § 31 straffes med bøde, hvis den pågældende var bekendt med forbuddet. Det samme gælder, hvis den pågældende vidste eller burde vide, at sagen verserede ved retten, eller at politiet efterforskede sagen, og den pågældende ikke havde forhørt sig hos politiet, anklagemyndigheden eller retten om, hvorvidt der var nedlagt navneforbud.</p>	<p>4. I § 32 b, <i>stk. 1</i>, ændres ”§ 32, stk. 1, 1. og 2. pkt.” til: ”§ 32, stk. 1, 1. og 3. pkt.” og ”§ 32, stk. 1, 3. pkt.” til: ”§ 32, stk. 1, 4. pkt., og stk. 3”.</p>
<p>§ 151. Rettens formand våger over, at forhandlingen foregår med den tilbørlige orden og værdighed. Han er berettiget til i dette øjemed at afbryde og tilrettevise parter, vidner eller andre, når de tillader sig upassende udtalelser eller utilbørlige personlige angreb. Vedbliver en part hermed trods tilrettevisning, kan ordet fratages ham. Personer, der ved støjende eller anden utilbørlig adfærd forstyrrer forhandlingerne eller tilsidesætter den agtelse, som skyldes retten, kan udvises af retssalen, jf. endvidere §§ 32, stk. 1, og 32 a. Bliver i en borgerlig sag ordet frataget en part, eller bortfjernes han, kan forhandlingen fortsættes, hvis retten ikke finder en udsættelse nødvendig. Det samme gælder, når ordet fratages den sig-</p>	<p>5. I § 151, <i>stk. 1, 4. pkt.</i>, indsættes efter ”§§ 32, stk. 1”: ”og 3”.</p>

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
<p>tede i en straffesag. Bortfjernes han, forholdes efter reglerne i §§ 748, stk. 6, og 857. Er det den offentlige anklager eller sigtedes forsvarer, som bortfjernes, eller hvem ordet fratages, gås der frem, som om vedkommende var udeblevet.</p> <p><i>Stk. 2.</i> For fornærmelser mod retten eller nogen af de i retten mødende, uorden, hvorved forhandlingerne forstyrres, samt u lydighed mod formandens befalinger kan rettens formand (derunder også skifte- og fagedret) lade vedkommende fjerne fra retslokalet og kan endvidere ved en kendelse, der afsiges straks, pålægge straf af bøder.</p> <p><i>Stk. 3.</i> De straffe, som pålægges i henhold til denne paragraf, medfører ingen indskrænkning i adgangen til at drage den skyldige til ansvar efter straffelovens almindelige regler, hvor disse i øvrigt er anvendelige.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Politiet er forpligtet til uvægerligt og øjeblikkeligt at yde retten bistand til udførelse af denne paragrafs forskrifter.</p>	<p>6. I § 151, stk. 2, udgår ”og kan endvidere ved en kendelse, der afsiges straks, pålægge straf af bøder”, og <i>stk. 3</i> ophæves.</p> <p>Stk. 4 bliver herefter stk. 3.</p>
<p>Fjerde bog. Ottende afsnit. Sagsomkostninger og rettergangsbøder i straffesager</p>	<p><i>7. Overskriften til fjerde bog, ottende afsnit, affattes således:</i></p> <p>”Ottende afsnit. Sagsomkostninger m.v. i straffesager”.</p>

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
<p style="text-align: center;">Kapitel 92</p> <p style="text-align: center;">Rettergangsbøder m.m.</p> <p>§ 1015. Når en offentlig anklager, som får vederlag for den enkelte sag, eller en forsvarer eller rettergangsfuldmægtig for en privat sagsøger gør sig skyldig i skødesløs eller forsømmelig adfærd i sagen, kan han ved dommen eller efter omstændighederne ved kendelse pålægges en bøde.</p> <p><i>Stk. 2.</i> For andre pligtovertrædelser under sagen kan de nævnte personer på lignende måde straffes, når sagen findes klar og højere straf end bøder ikke findes at være forskyldt.</p> <p>§ 1016. Mod rettens bestemmelser om strafs pålæg ifølge foranstående paragraf kan kæremål rejses; påankes dommen, kan kæremål behandles i forbindelse med ankesagen efter rettens bestemmelse; også uden sådant kæremål kan den overordnede ret under ankesagen prøve ansvarsspørgsmålet, for så vidt dette kan ske på grundlag af de oplysninger, der er forelagt retten i anledning af anken.</p>	<p>8. <i>Overskriften til kapitel 92</i> affattes således:</p> <p>”Offentlig omtale m.v. af straffesager”.</p> <p>9. §§ 1015 og 1016 ophæves.</p>